

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət Nazirliyi

F. Köçərli adına
Respublika Uşaq Kitabxanası

Tarixin dönüş anı- 15 iyun Milli Qurtuluş Günü

15 iyun Milli Qurtuluş Günü münasibətilə mərkəzi kitabxanaların uşaq şöbələri, MKS-nin şəhər, qəsəbə, kənd kitabxana filialları üçün hazırlanmış metodik vəsait

Bakı - 2020

Tərtibçilər:

**Aynurə Əliyeva
Sevil Əhmədova**

**İxtisas redaktoru və
buraxılışa məsul:**

Şəhla Qəmbərova
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Tarixin dönüş anı- 15 iyun Milli Qurtuluş Günü: 15 iyun Milli Qurtuluş Günü münasibətilə mərkəzi kitabxanaların uşaq şöbələri, MKS-nin şəhər, qəsəbə, kənd kitabxana filialları üçün hazırlanmış metodik vəsait / Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi, F. Köçərli ad.Respublika Uşaq Kitabxanası; tərt.ed.A.Əliyeva; ixt.red. və burax.məsul Ş. Qəmbərova. -Bakı: F. Köçərli ad.Respublika Uşaq Kitabxanası, 2020.- 34 s.

©F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, 2020

Tərtibçidən

Tarixin yaddaşına möhürünü vurmuş fəvqəladə şəxsiyyətlərin zəngin, şərəfli və mənalı ömür yolunu nəzərdən keçirmək bütöv bir millətin, dövlətin salnaməsini yaratmaq qədər çətindir. Ümummilli lider Heydər Əliyev də Azərbaycan xalqının tarix boyu yetirdiyi nadir və qeyri-adi şəxsiyyətlərdən biri olaraq bu gün milyonların qəlbində yaşayır. Həyatının mənasını xalqa və dövlətə xidmətdə görən ulu öndər bu müqəddəs amal uğrunda ən çətin maneələrə, problemlərə mərdliklə sinə gərən millət fədaisi kimi böyük ehtiramla, rəğbətlə xatırlanır. Ümumilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının tarixinə və taleyinə parlaq və silinməz iz qoymuş böyük şəxsiyyət, qeyri adi zəka, fitri istedad sahibi, müdrik dövlət xadimi kimi düşmüşdür. O, Azərbaycanın tərəqqi və inkişafını müəyyənləşdirmiş, milli-mənəvi dəyərlərimizin müstəqil dövlətçiliyimizin konseptual əsaslarını işləyib hazırlamış, ehkamlamış köhnə stereotiplər çərçivəsini dağıdaraq milli ruhun, milli ideologiyanın yüksəlişinə təkan vermişdir. Respublikamızın bütün vətəndaşları Milli Qurtuluş Gününü təntənə ilə qeyd edirlər. Bu gün bütün ictimaiyyətimiz haqlı olaraq dərin iftixar və qürur hissi keçirir ki, dahi şəxsiyyət, ümumilli liderimiz Heydər Əliyevin gecəli-gündüzlü gərgin əməyi sayəsində Azərbaycanda iqtisadi və sosial sahə surətlə inkişaf etmiş ictimaiyyəti sabitlik bərqərar olmuşdur. Bu böyük öndər ümumilli liderimiz Heydər Əliyevin uğuru və bizə olan töhfəsidir. 4 1993-cü il iyunun 9-da Heydər Əliyevi Naxçıvandan Bakıya gətirən yol Azərbaycan xalqının və dövlətçiliyinin nicat və qurtuluş yoluna çevrildi. Bu gün o uğurlu yolun ildönümüdür. Bu yubiley münasibəti ilə vəsait işləməyi özümüzə borc bildik. Böyük fəxarət hissi ilə yazdığımız bu vəsait iki hissədən ibarətdir. I hissə “Əzablı

yollarla qurtuluşa doğru” adlanır və görkəmli şəxsiyyət Heydər Əliyevin həyat yolundan və təkrarsız siyasətindən bəhs edir. II hissədə isə “Qurtuluş-Tarixin unudulmaz səhifəsi” adlanır və kitabxanada təşkil olunan tədbirlərdən söhbət açılır.

Əzablı yollarla qurtuluşa doğru

1991-ci ilin oktyabrında Azərbaycan müstəqillik əldə etdi. Lakin müstəqilliyin ilk illəri siyasi hakimiyyət boşluğu və dövlətin əsaslarının, ordu və dövlət təhlükəsizliyi orqanları da daxil olmaqla, dövlətin bütün təsisatlarının boşluğu ilə əlamətdar idi. Ermənistanın işğalçılıq niyyəti güdən təcavüzü respublikada vəziyyəti daha da gərginləşdirirdi. Vətənin bu ağır dövründə Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi (1969-1982) olmuş, daha sonra Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun üzvü, SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifələrində çalışmış, Moskvada istefa verdikdən sonra 1991-1993- cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri kimi bu diyarın xilas yolda fədakarlıq nümunələri göstərən Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbləri ilə hakimiyyətə qayıtdı. 1993-cü il iyunun 15-də Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin 5 sədri seçildi. Beləliklə, bu gün şanlı tariximizə “Tarixin dönüş anı”, kimi daxil oldu. 1993-cü ilin əvvəllərindən ölkədə fəaliyyət göstərən bəzi silahlı dəstələrin yol verdikləri başıpozuq hərəkətlər, Azərbaycanın daxilində qardaş qırğını və vətəndaş müharibəsinə zəmin yaranması, ayrı-ayrı bölgələrdə isə separatçılıq və parçalanma meyillərinin baş qaldırması Azərbaycanın bir dövlət kimi varlığına birdəfəlik son qoyulması planını tam gücü ilə işə salmışdı. İki illik

müstəqillik tarixinə baxmayaraq, ölkə təlatüm dalğasından hələ də xilas ola bilməmişdi. 1993-cü il iyunun 4-də Gəncədə polkovnik Surət Hüseynovun nəzarəti altında olan hərbi hissənin hakimiyyətə itaətsizliyi isə ölkəni tamamilə xaosə sürükləyirdi. Situasiyanı nəzarətə almaq üçün hakimiyyətin atdığı tələsik addımlar vəziyyəti düzəltmədi. Əksinə, Gəncəyə yola düşən dövlət nümayəndələri girov götürüldü. Qiyamçı hərbi hissənin rəhbərliyi əvvəlcə Baş nazir və Milli Məclis sədrinin, sonra isə prezidentin istefasını tələb etdi. Vəziyyət nəzarətdən çıxır, ətraf rayonların icra başçıları zorla dəyişdirilir, Surət Hüseynovun qiyamı məhdud Gəncə civarlarından çıxaraq, üzü Bakıya doğru geniş miqyas alırdı. Ölənlər və yaralananlar var idi. Belə bir vaxtda dövləti məhv olmaqdan xilas etmək üçün ölkə rəhbərliyi Naxçıvan Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etmək qərarına gəldi. Bakıya qayıtdandan sonra Surət Hüseynovla danışıqlar aparmaq məqsədi ilə Gəncəyə yola düşən Heydər Əliyev Milli Məclisin iclasında Gəncə hadisələri ilə bağlı arayış verdi. Beləliklə, iyunun 15-də Milli Məclisdə Heydər Əliyev istefa vermiş İsa Qəmbərin yerinə parlamentin sədri seçildi. Sonralar millət vəkilləri 15 iyun tarixinin təqvimə Azərbaycanın Qurtuluş günü kimi salınması təklifi ilə çıxış etdilər və Milli Məclis 6 bu təklifi bəyəndi. O vaxtdan Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıdışı Milli Qurtuluş günü kimi qeyd edilir. Artıq bir neçə ildir ki, xalq bu günü Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etməklə anır. Azərbaycan xalqının milli qurtuluş günü-Azərbaycan Respublikasında rəsmi bayramlardan biri. 1997-ci ilin 15 iyun günündən bayram elan edilib. 1997-ci ildən qeyd olunan bayrama 1998-ci ildən dövlət statusu verilmişdir. Bu bayram münasibəti ilə kitabxanada sərgi təşkil olunur. Sərgidə Milli Qurtuluş Günündən bəhs edən ədəbiyyatla dövrü mətbuat materialları

qoyulur. Həmçinin sərgidə görkəmli şəxsiyyətin Milli Qurtuluş Günü ilə bağlı söylədiyi kəlamlara yer verilir. Sərgiyə müxtəlif başlıqlar, “Qayıdışdan başlanan Qurtuluş”, “Qurtuluş yolu”, “Əzablı yollarla qurtuluşa doğru”, “Ağ atlı xilaskar”, “Günəşə bənzər ömür”, “15 iyun Milli Qurtuluş Günüdür”, “Tarixin dönüş anı”, “Müstəqilliyimizin xilaskarı”, “Xiaskarlıq missiysı”, “Möhtəşəm qayıdış”, “Müstəqilliyimiz dönməzdir və əbədidir”, “Azərbaycanı həqiqi müstəqilliyə qovuşduran gün”, “Bitməyən xalq sevgisi ilə milli qurtuluş”, “Tarix yaradan lider”, “Xalqın qurtuluş və özünü təsdiq tarixi”, “15 iyun tarixə düşən gün”, “Bir oğul göstərin Heydərə bənzər”, “Milli Qurtuluşun zəfər yolu”, “Milli Qurtuluş-Xalqın və onun həqiqi liderinin möhtəşəm zəfəri”, “Milli Qurtuluş Günümillətin özünə inamının bərqərar olduğu gün”, “Günəşə bənzər ömür” və s. verilə bilər. Sərgidə Milli Qurtuluş Günündən bəhs edən ədəbiyyatlar, bu haqda dövrü mətbuatda dərc olunmuş materiallar sərgilənir. 7 Kitabxanamızın biblioqrafiya şöbəsinin müdiri Əhmədova Sevil “Milli Qurtuluş” günü münasibətilə uşaqlar üçün “Hamının babası”, yeniyetmələr üçün isə “Azərbaycan Heydərլərin yurdu dur” adlı slayd təşkil edərək saytə yerləşdirmiş, bu mövzuda ədəbiyyat siyahısı hazırlamışdır. Saytımıza girərək həmin materiallardan yararlanə bilərəsiniz. Bununla yanaşı kitabxanada Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədar bir sıra tədbirlər keçirilə bilər. Bunlardan biri də “Konfrans” dır. Kitabxanada yuxarı sinif şagirdlərinin iştirakı ilə “Milli Qurtuluş Günü” ilə bağlı konfrans da təşkil etmək mümkündür. Konfransdan əvvəl onun proqramı tərtib olunmalı, konfransın keçiriləcəyi dəqiq vaxt müəyyən olunmalıdır. Proqramda konfransda çıxış edərək qonaqların, tarixçilərin, siyasətçilərin və 8 şagirdlərin adları, onların çıxış edəcəkləri mövzular, tədbirin keçiriləcəyi

dəqiq vaxt məkan və zaman qeyd olunur. Konfrans zamanı Milli Qurtuluş Günü ilə bağlı və ulu öndər Heydər Əliyev haqqında kitab və digər yazılar yazmış jurnalist, yazıçı və şairlərin çıxışları dinlənilir. Oxucu konfransının planını sizə təqdim edirik:

1. Giriş hissə (Milli Qurtuluş Günü'nün yaranması və bayram olaraq qeyd edilməsi haqqında məruzə);
2. Ümumilli lider Heydər Əliyev və “Milli Qurtuluş Günü” haqqında kitabxana rəhbərliyinin, jurnalist, yazıçı və tarixçilərin çıxışları;
3. Yuxarı sinif şagirdlərindən ibarət olan oxucuların Ümumilli lider Heydər Əliyev və “Milli Qurtuluş Günü” haqqında məruzələri;
4. Konfransın yekunu.

Kitabxanaçı: -Xalqımızın müstəqillik tarixində müstəsna yeri olan 15 iyun- Milli Qurtuluş Günü ilə ölkəmizin həyatında yeni dövr başlanmış, dövlətçiliyimizin dönməz və əbədi olması üçün mühüm və səmərəli fəaliyyətin əsası qoyulmuşdur. Xalqımızın tarixi yaddaşına əbədi həkk olunmuş qurtuluş bayramı ölkəmizin hər yerində dahi lider Heydər Əliyevə dərin hörmət və məhəbbətlə, onun xalqa göstərdiyi təmənnəsiz və fədakar xidmətlərinə böyük minnətdarlıq hissi ilə qeyd olunur. XX əsrin sonlarında Sovet ittifaqı kimi nəhəng bir dövlətin süqutu imperiyadan asılı olan respublikalara müstəqillik bəxş etdi və bu müstəqil dövlətlərin meydana gəlməsi ilə nəticələndi. Yaranmış tarixi şəraitdən istifadə Azərbaycan da 1991-ci ilin oktyabrında dövlət müstəqilliyini elan 9 etdi. Bu vaxta qədər isə, 80-cı illərin axırında, 90-cı illərin əvvəllərində respublikaya

rəhbərlik etmiş şəxslərin kölə psixalogiyası, prinsipsizliyi, qətiyyətsizliyi və düşünülməmiş korkoranə addımları Azərbaycanı getdikcə tənəzzülə doğru aparmış, torpaqlarımızın bir-birinin ardınca düşmənlərimizin əlinə keçmişinə şərait yaratmışdır. 1988-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda dərinləşməkdə olan ictimai-siyasi, hərbi böhran 1993-cü ilin yayında özünün son həddinə çatdı. Ölkəmiz müstəqillik yoluna qədəm qoysa da, hələ müstəqil dövlətçilik ənənələri formalaşmamışdır. Bir-birini əvəz edən səriştəsiz, idarəetmədə naşı olan o vaxtkı dövlət rəhbərləri ölkədə elə xaos, anarxiya, özbaşınalıq yaratmışdılar ki, xalqın qanı bahasına qazanılmış müstəqillik artıq uçuruma doğru yuvarlanırdı. Savadsız rəhbərlərin məntiqsiz siyasəti nəticəsində torpaqlarımız erməni işğalçıları tərəfindən zəbt olunur, günahsız insanlar qətlə yetirilir, öz ata-baba yurdlarından didərgin salınanların sayı durmadan artırdı. Özbaşınalıq, anarxiya o həddə çatmışdı ki, dinc əhali nəinki küçələrə çıxır, hətta evlərində də rahat yata bilmirdilər. Siyasi hakimiyyətsizlik Azərbaycanı dövlət müstəqilliyinin itirilməsi təhlükəsi qarşısında qoymuşdu. Müstəqil Azərbaycanı xarici işğaldan və daxili parçalanmadan qoruya biləcək şəxsiyyət və milli lider yox idi. O zaman xalqın belə bir milli liderə çox böyük ehtiyacı vardı. Xalq öz nicat yolunu, ömrünə Azərbaycan xalqının Azərbaycanın xilaskarlıq missiyası yazılmış Ümumilli lider, tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevdə görürdü. Heydər Əliyevin yenidən siyasi hakimiyyətində görür, təkidli, çoxsaylı çağırışlarla onu gözləyirdi. Bu böyük ümumxalq inamını, etibarını, etimadını Heydər Əliyev Azərbaycan xalqına sədaqətli, şərəfli xidməti ilə qazanmışdı. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatının müxtəlif sahələrində əldə olunmuş uğur və nailiyyətlər birbaşa Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Çünki

dövlətimizin başçısı İlham Əliyev də məhz Ulu öndərin layiqli yetirməsidir. Kitabxanaçının çıxışından sonra konfransda iştirak edən iştirakçılara söz verilir.

I iştirakçı: Ulu öndər Heydər Əliyevin yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdışı tarixi zərurət idi. Bu qayıdışın daha bir nəticəsi xalqın özünəinam hissənin bərpası idi. Təsədüfə deyil ki, Heydər Əliyev Naxçıvandan Bakıya dönən gün bütün Azərbaycan sevinc içərisində idi. Ürəklərin kədərinə, həsrətinə, ümitsizlik və iztirabə son qoyulmuşdu. Xalq inandığı, etibar etdiyi oğlunu və rəhbərini gülçizəklə, qəlbinin ən böyük sevinci ilə qarşılayırdı. Heydər Əliyevin müdrikliyi ilə Azərbaycanın bir sıra ciddi problemləri həllini tapdı. Azərbaycan ən əvvəl vətəndaş müharibəsi təhlükəsindən, daxili parçalanmadan, sonra isə beynəlxalq aləmdən təcrid olunmaqdan xilas oldu. Ötən müddət ərzində respublikada baş verənləri tək-tək sadalamağa ehtiyac yoxdur. Böyük zəhmət, gərgin fəaliyyət sayəsində başa gələn daxili, içtimai-siyasi sabitlik, sosial inkişaf və nəhayət, olduqca böyük iqtisadi tərəqqi... Məhz Ümumilli lider, tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin xalqa, millətə hədsiz sevgisi və bu sevginin əməli nəticəsi olan yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində bu gün respublikamızın öz inkişaf tempinə nəinki MDB ölkələrindən, hətta dünyanın bir çox iri və inkişaf etmiş dövlətlərindən də öndədir.

II iştirakçı: -Azadlıq, müstəqillik hər bir xalq, dövlət üçün ən müqəddəs nemətdir. Azərbaycan xalqı öz azadlığı, müstəqilliyi uğrunda illərlə mübarizə apararaq, xalqımız bu yolda minlərlə şəhid verdi. Ulu öndər Heydər Əliyevin “Müstəqilliyin əldə olunması nə qədər çətindirsə, onun saxlanılması, daimi, əbədi olması bundan da çətinir” tezi

hər bir dövr üçün aktuallığını qoruyur, birliyə, həmrəyliyə, bir çağırış kimi önə çəkilir. Bu baxımdan Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin yenidən bərpa edilməsi ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışıdır. Bu iki hadisə bir-biri ilə sıx bağlıdır. Ümummilli liderin 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdıışı o zaman yenidən bərpa edilmiş dövlət müstəqilliyimizin başı üzərini almış və çox ciddi təhlükələrin aradan qaldırılması ilə əlaqədar idi. Bu təhlükələri yaşayan Azərbaycan xalqı ölkəni düçar olduğu vəziyyətdən xilas etmək üçün dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etməklə Azərbaycanın qarşısında bugünkü uğurlarımız üçün imkanlar yaratdı.

III iştirakçı : Azadlıq, müstəqillik həm ayrıca bir vətəndaş üçün, həm də bütöv xalqlar, millətlər üçün ən müqəddəs, ən şirin nemətdir. Biz azadlığımızın, müstəqilliyimizin yolunu illərlə gözləmişik, mübarizə aparmışıq, bu yolda minlərlə şəhid vermişik. Azadlığı, müstəqilliyi əldə etmək nə qədər çətindirsə onu qoruyub saxlamaq bir o qədər mürəkkəb və ağır məsələdir. Qüdrətli və möhkəm dövlət olmadan azadlıq və müstəqillik də yoxdur. Tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş 1993-cü ilin 15 iyun günü onu qiymətləndirənlər, dərinlən dərk edənlər üçün çox əzizdir. Vətəni, xalqını sevən həmin çətin, ağırlı günlərin dəhşətlərini yaşayan, 12 hadisələri gözləri ilə görən insanlar üçün 15 iyun əsl qurtuluş tarixi, Azərbaycanda ölüm-dirim mübarizəsinin tarixidir. Bu tarixi yaradan isə yenə də Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində, gələcəyində müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalanan və xalqa arxa olan bir insandır - Heydər Əliyev.

IV iştirakçı: 1992-ci il oktyabrın 16-da Azərbaycanın 91 nəfər nüfuzlu ziyalısı-alimlər, müəllimlər, jurnalistlər, hüquqşünaslar, həkimlər “Səs” qəzeti vasitəsilə Heydər Əliyevə Qurtuluş hərəkatına rəhbərlik etməsi barədə rəsmi müraciət etdi. Yeni Azərbaycan uğrunda siyasi hərəkat genişləndirdi. Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvanda Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) təşkil edildi. AXC-Musavat iqtidarı uzun müddət öz yarıtmaz fəaliyyəti ilə ölkəni parçalanmaq həddinə çatdırdı. Vətəndaş müharibəsi üçün zəmin yarandı. Başlanmış bu təhlükəli proseslərin qarşısını ala bilmədiyini dərk edən iqtidar son anda kömək üçün Heydər Əliyevə müraciət etdi. Azərbaycanın görkəmli oğlu böyük vətənpərvər Heydər Əliyev xalqın bu ağır günündə, şübhəsiz, kənardan baxa bilməzdi. O, xalqın və respublikanın hakim dairələrinin təkidli dəvətini qəbul edib iyunun 9-da Bakıya gəldi. Bununla da daxili və xarici düşmənlərimizin bütün planları iflasa uğradı. Xilaskarlıq missiyasını öz üzərinə götürən bu nəhəng şəxsiyyət həyatını təhlükə altında qoyaraq Gəncəyə getdi. Hadisələrin daha faciəli nəticələrə gətirib çıxarmaması üçün öz ağsaqqal sözünü dedi. İndi inamla söyləyə bilərik ki, Heydər Əliyevin Gəncəyə səfəri vətəndaş qarşıdurmasının genişlənməsinin qarşısını aldı. Ümummilli liderimiz Gəncədə baş verən hadisələrə 13 münasibət bildirərkən demişdi: “Hadisələr dəhşətlidir. Qan tökülüb, cinayət edilib. Bunlar araşdırılmalıdır və qanunu pozmuş bütün adamlar, cinayətdə iştirak etmiş adamlar, cinayəti təşkil etmiş, hansı tərəfdən asılı olmasına baxmayaraq qanun qarşısında məsuliyyət daşımalıdırlar”. Bütün Azərbaycan xalqı bu gəlişi böyük ümid və sevinclə qarşıladı.

V iştirakçı : 1993-cü il iyunun 15-də Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri seçildi. Bu gün tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil oldu. Xalqın tələbi ilə Milli Məclis 1997- ci ilin iyununda bu günü bayram elan etdi. Heydər Əliyevin xalqımızın və tariximizin qarşısında ən böyük xidmətləri kəskin geosiyasi ziddiyyətlərin mövcud olduğu bir şəraitdə Azərbaycan dövlətçiliyini xilas etməsində, Azərbaycan varlığını parçalanıb yox olmaq təhlükəsindən qurtarmaqda idi. Dövlətimizin qorunub saxlanılması isə azadlığımızın, müstəqilliyimizin qorunub saxlanması deməkdir, qurtuluş deməkdir!

VI iştirakçı: Azərbaycan dövlətçiliyi ona qarşı yönəlmiş qəsdlərdən uğurla çıxdı. Ümummilli liderin qətiyyəti xalqa ruh yüksəkliyi gətirdi, inamımızı özümüzə qaytardı, sabitlik və əminamanlıq yaratdı. Heydər Əliyevin xalqımızın və tariximizin qarşısında ən böyük xidmətləri kəskin geosiyasi ziddiyyətlərin mövcud olduğu bir şəraitdə Azərbaycan dövlətçiliyini xilas etməsində, Azərbaycan varlığını parçalanıb yox olmaq təhlükəsindən qurtarmaqda idi. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrdə milli-mənəvi dəyərlərimiz 14 bərpa edilmiş, onun qətiyyəti, apardığı uğurlu daxili və xarici siyasət sayəsində ölkəmiz xaosdan xilas olmuş, sivil demokratik inkişaf yolu ilə inamla irəliləyərək böyük nailiyyətlər qazanmışdır. Heydər Əliyev öz gücünə, təcrübəsinə güvənən dahi siyasətçi kimi dəfələrlə söylədiyi məşhur kəlamına sadıq qaldığını sübut etdi ki, “Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədidir, sarsılmazdır, dönməzdir”. Tarixin, dövrün, zamanın yazıları, əsrlərlə silinməyən, daim xatırlanan yaddaşı olduğu kimi, zaman da tarixin yol yoldaşı, bələdçisidir. Zamanı, bütöv bir dövrü, bəzən bir anı

tarixləşdirən, əbədiləşdirən isə qüdrətli, müdrik, dahi şəxsiyyətlərdir.

VII iştirakçı: Dövləti olmayan xalq ölümə məhkumdur. Dövlətçilik xalqın “ölüm, ya olum” məsələsidir. Heydər Əliyevin xalqımızın və tariximizin qarşısında ən böyük xidmətləri kəskin geosiyasi ziddiyyətlərin mövcud olduğu bir şəraitdə Azərbaycan dövlətçiliyini xilas etməsində, Azərbaycan varlığını parçalanıb yox olmaq təhlükəsindən qurtarmaqda idi. Mən sözlərimi dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin öz sözləri ilə yekunlaşdırmaq istərdim. “Xalq mənə ümid bəsləyir, mən də bu ümidi doğrultmaq üçün ömrümün qalan hissəsini də xalqıma bağışlayaram və həyatımı da xalqıma qurban verməyə hazıram”. Konfransın sonunda kitabxanaçı bu fikirlərlə konfransı yekunlaşdırdı. Kitabxanaçı: “Azərbaycan xalqı dahi şəxsiyyət Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etməklə Azərbaycanın bu günkü uğurlarının bünövrəsini yaratdı. Bu reallıq inkaredilməzdir 15 ki, dövlətimizin düzgün təmələ əsaslanan siyasəti nəticəsində arxada qalan il əvvəlki ildən daha böyük uğurlarla zəngin olur. Ölkənin hərərətli inkişafında iqtisadi inkişafında iqtisadi amilin rolunu önə çəksək. Azərbaycanın iqtisadi inkişaf strategiyasının bu gün digər ölkələrə nümunə göstərilməsi uğurlarımızın təsdiqidir. 2003-cü ildən Heydər Əliyev siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi ölkəmizin iqtisadi və siyasi mövqeyini daha da möhkəmləndirmiş, beynəlxalq münasibətlər sisteminin fəal üzvünə çevirmişdir... Azərbaycan xalqının ulu öndəri Heydər Əliyevin 1993- cü ilin 15 iyununda ikinci dəfə xalqın təkidli tələbi ilə siyasi hakimiyyətə qayıdışı dövlətimizin və millətimizin qurtuluş tarixidir. Bu tarixi hər bir azərbaycanlı dərk edir və ondan

nəticə çıxarır. Görkəmli şəxsiyyətlərin ulu öndər Heydər Əliyev və “15 iyun Milli Qurtuluş Günü” haqqında söylədikləri: Gərək heç kəs bunu unutmasın ki, 1993-cü ildə Azərbaycan parçalanmaq, bir ölkə kimi, müstəqil dövlət məhv olmaq təhlükəsi qarşısında idi. Azərbaycanda vətəndaş müharibəsi baş vermişdi... 1993-cü ildə Azərbaycan yanırdı. Heydər Əliyev, Ümummilli lider 16 “Azərbaycanın bəxti onda gətirib ki, bu ölkəyə prezident Heydər Əliyev kimi siyasi iradəyə, zəngin dövlətçilik təcrübəsinə malik, müdrik, uzaqgörən və nüfuzlu dövlət xadimi rəhbərlik edir. Jak Şirak, Fransa Respublikasının prezidenti. Məhz Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan bütün dünyaya sübut etdik ki, o, müstəqil yaşamaq istəyir və öz ərazisinin, zəngin təbii sərvətlərinin sahibi olmağa, bütün sərvətləri barəsində müstəqil qərar qəbul etməyə qadirdir. Qreq Laflin, ABŞ-ın tanınmış siyasi xadimi. “Müstəqil Azərbaycanın inkişaf və quruculuq tarixi məhz 1993-cü il 15 iyunundan başlayır. Tahir Süleymanov, Millət vəkili “Ulu öndərin bu qayıdışı Vətənin xilas, xalqın qurtuluşu idi”. Nəriman Əliyev, Millət vəkili “Azərbaycanın inkişaf etməsi məhz Qurtuluş Günü ilə başlayıb və həmin siyasət bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən böyük uğurla davam etdirilir”. Kamil Rzayev, Millət vəkili. 17 “Hər birimiz həyatımızdakı inkişafa görə Milli Qurtuluş Günüə borcluyuq. Rauf Əliyev, Millət vəkili. “Ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 15-də hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanın siyasi, iqtisadi, mədəni inkişafının əsasını qoydu”. Arif Rəhimzadə, Azərbaycanın dövlət və ictimai-siyasi xadimi. Bu gün 1991-1993-cü illərin o böhranlı, ağırlı-acılı, faciəli günlərini qəlbində vətən, millət sevgisi olan hər bir azərbaycanlı böyük təəssüf, dərin kədər hissi ilə xatırlayır. Qoşqar Əliyev, Professor. 15 iyun Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədar olaraq kitabxanada şeir

müsabiqəsi keçirilə bilər. Bunun üçün kitabxanaçı məktəblilərə bu gün və müsabiqə haqqında məlumat verir. Məktəblilərə 15 iyun-Milli Qurtuluş Günü ilə bağlı şeirlər təqdim edilir və məktəblilər şeirlərlə tanış olurlar. Müəyyən olunmuş vaxtda şagirdlər kitabxanaya gəlirlər. “Bir günəş var” adlı şeir müsabiqəsini açıq elan edən kitabxanaçı 15 iyun Milli Qurtuluş Günü və Ulu öndər Heydər Əliyev haqqında qısa məlumat verir. Kitabxanaçı: Böyük şəxsiyyətləri fərqləndirən ali xüsusiyyətlərdən biri onların yalnız bu gün deyil, perspektiv barədə düşünmələri, 18 insanların gələcək həyatında mühüm rol oynayan strateji qərarlar qəbul etmələridir. Başlanğıcda bəlkə də qanunauyğunluq kimi nəzərdən keçirilən bu qərarların sonradan ümumilikdə xalqın, dövlətin tərəqqisi, inkişaf baxımından necə əlahiddə əhəmiyyət daşıdığı daha aydın görünür. Bu mənada ümummilli lider, dünya şöhrətli siyasətçi Heydər Əliyevin dövlət və xalq naminə qəbul etdiyi qərarların strateji əhəmiyyətini bugünün özündə də duyur, gündəlik həyatımızda, taleyimizdə qabarıq hiss edirik... Hamımız üçün dogma və əziz olan Heydər Əliyev dünya şöhrətli siyasətçi, zamanəsinin ən böyük şəxsiyyəti idi. O, Azərbaycanın güclü, inkişaf etmiş qüdrətli dövlətə çevrilməsi yolunda əlindən gələni əsirgəməmişdir. Heydər Əliyevin timsalında biz əyani şəkildə görürük ki, şəxsiyyətlərin tarixdəki rolu bəzi hallarda əvəzolunmaz olur. Heydər Əliyev şəxsiyyəti, Heydər Əliyev dühası bugünkü Azərbaycanın uğurlu inkişafının təməlinə dayanan bir amildir. I iştirakçı səhnəyə yaxınlaşaraq qıraətli bir şəkildə şeiri deməyə başlayır. Şöhrətim vətəndir. Müəllif: Məstan Günər

Heydər yer üzünə

Tək gəldi-getdi.
Hələ sağlığında
Heykəldi-getdi.
Millətin əlindən
Yapışdı bərk-bərk
Əzmi dahilərə
Diz çökdürərək.
Dedi ki, tanıyın
Azərbaycanı!
Yurduma bənzəyən
Bir torpaq hanı?
Onun imzasına
İmza atdılar,
Qızıl kəlməsinə
Qızıl qatdılar.
Onun bir kəlməsi
İki olmadı.
Çəkdi, ağır dağlar
Yükü olmadı,
Hər yerdə, hər zaman
“Millətim” dedi.

Şöhrətim Vətəndir,

Qüdrətim , dedi.

II iştirakçı: Azərbaycan deyəndə. Müəllif: Tofiq Bayram

Vətən mənim bu günüm,

Sabahkı toy-düyünüm.

Haqqım var ki, öyünüm

Azərbaycan deyəndə.

Ürəklərdə döyünüm,

Azərbaycan deyəndə...

III iştirakçı: Mübariz İbrahimov Müəllif: Rusif Hüseynov

Halal olsun sənə VƏTƏN çörəyi,

Halal olsun sənə xalqın əməyi,

Gör necə olarmış igid ürəyi,

Yazdın yaddaşlara silinməz bir iz!

Qəbrin nurla dolsun sənin MÜBARİZ!

Düşmənin gülləsi qırmaz əzmini,

İstər yüzü olsun istərsə mini,

Qürurla anırıq sənin ismini,

Üzün nur, qəlbin saf, ruhun tər təmiz!

Qəbrin nurla dolsun sənin MÜBARİZ!

IV iştirakçı: Şuşa!!! Müəllif: Səməd Vurğun

Qoynuna girməyə qalmışdır bir az,

Könül fərəhlənib eylədi pərvaz.

Ölməyib görəydim seyrini hər yaz,

Səndə vardır başqa lətafət, Şuşa!

V iştirakçı: Ordum varsa, yurdum var. Müəllif: Zəlimxan Yaqub.

Mənə ordu gərəkdir, xəstəyə dərman kimi,

Mənə ordu gərəkdir, nəfəs kimi, can kimi.

Mənə ordu gərəkdir, sarsılmaz cahan kimi.

Ordum varsa, yurdum var,

Ordum yoxsa, yurdum yox!

Sonda münsiflər heyəti qalibləri təyin edərək onları mükafatlandırır. 15 iyun Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədar olaraq kitabxanada keçirilən tədbirlərdən biri də “əbədi-bədii gecədir”. Gecə oxuculara həmin günün mahiyyətini daha da yaxından tanıtmaq üçün nəzərdə tutulur. Ədbi-bədii gecəyə tarixçilər, tarixi şəxsiyyət və siyasətçilər, ictimai elm xadimləri, yazarlar, tarix müəllimləri dəvət olunur. Aparıcılar “Qurtuluş-Tarixin unudulmaz səhifəsi” adlı ədəbi-bədii gecəyə keçid almaq üçün səhnəyə yaxınlaşırlar. İlk öncə Ulu öndər Heydər Əliyevə həsr olunmuş slayt verilir.

I Aparıcı: Salam dəyərli qonaqlar, tədbir iştirakçıları, 15 iyun Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədar şanlı tarix dolu qan yaddaşımızdan qopub gələn ədəbi-bədii gecəmizə xoş gəlmisiniz. Biz bu gün 26 dünənimizə, lap yaxın keçmişimizə qayıtmaq istəyirik sizlərlə. O, keçmişimizə ki, biz o anların

lap yaxından şahidi olmuşuq. O ağır, qanlı-qadalı günlər gəlib keçib ömür səhifəmizdən. O keçmişimiz ki, tariximizə tarix yazılıb-15 iyun Milli Qurtuluş Günü... Qayıdış günü... Özümüzə, ölməzliyimizə qayıtdığımız Qayıdış günü...Şanlı tariximiz daha da ucaldı bu günü ilə. Zəfər marşını çaldı sanki zaman Azərbaycanımıza. Cəngidə cövlan yerim, cövləndə can yerimsən, Barışda gül çələngim, savaşa qan yerimsən, Sən mənim and yerimsən, mənim iman yerimsən, Dalğalı ləngərlərin yelpikləndən yarpağı,- Azərbaycan bayrağı ! Sənsən Azadlıq eşqim, sənsən Hür, – deyəcəyəm, Ən son nəfəsimdə də sənə şəir deyəcəyəm, Şuşada sən qonduğun daşa pır deyəcəyəm, Çəkəcəyəm gözümə kölgən düşən torpağı Azərbaycan bayrağı ! Azərbaycan bayrağı !

II Aparıcı: Azərbaycan xalqının taleyində böyük əhəmiyyət daşıyan elə tarixi günlər vardır ki, həmin günlərdə onun gələcək həyatını müəyyən edən böyük başlanğıcların əsası qoyulub. Müxtəlif tarixi hadisələrlə əlamətdar olan belə günlərdən ən önəmlisi 1993-cü ilin 15 iyun günüdür.Tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş bu gün onu qiymətləndirənlər, dərindən dərk edənlər üçün əzizdir. Milli Qurtuluş Günü sadəcə təqvim bayramı deyil, böyük ictimai, siyasi tarixi əhəmiyyətə malik gündür. Vətəninə, xalqını sevən, həmin çətin, ağırlı günlərin dəhşətlərini yaşayan, hadisələri gözləri 27 ilə görən insanlar üçün 15 iyun Milli Qurtuluş Günü əsl qurtuluş tarixi, Azərbaycan xalqının ölüm-dirim mübarizəsinin tarixidir. Bu tarixi yaradan isə Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində, gələcəyində müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalanan və xalqına arxa, dayaq olan bir insan-Heydər Əlirza oğlu Əliyevdir.

I Aparıcı: “Heydər Əliyev xalqımıza ulu Tanrının payıdır”- deyənlər nə qədər də haqlıdırlar. Bu deyim təsadüfən yaranmayıb. Azərbaycanın 1969-1982 və 1993-2003-cü illərdə, yəni ümummilli liderimizin rəhbərlik etdiyi dövrlərdə əldə etdiyi nailiyyətlərə diqqət etsək, bu dediyimizin haradan yarandığına əmin olarıq. Heydər Əliyevin canından artıq sevdiyi vətən qarşısında göstərdiyi misilsiz xidmətlər, cəhanşümul əməllər onun hər bir Azərbaycan vətəndaşının qəlbində möhtəşəm bir abidəsini ucaltmışdır. Bu tarixi simanın şüurlu ömrünün hər bir anı doğma vətəninə və xalqına, onun yüksəlişinə və tərəqqisinə xidmətə həsr edilib.

II Aparıcı: Ulu öndər Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 9-da Naxçıvandan respublika paytaxtına gəldi və iyunun 15-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sessiyasında Ali sovetin sədri seçildi. Heydər Əliyevin respublika rəhbərliyinə bu böyük qayıdışı siyasi-iqtisadi böhran içində boğulan Azərbaycanı böyük fəlakətlərdən xilas etdi. Elə o zaman Heydər Əliyev çıxışlarının birində belə demişdi: “Azərbaycan bərbad vəziyyətdədir, kabinetlərdə boş-boş şayərlə məşğul olurlar. Mən heç kəsə heç bir qarantiya vermirəm. Mən özümü peyğəmbər hesab etmirəm. Fəqət bu ağır vəziyyətdən çıxmaq üçün fəaliyyət göstərəcəyəm.” Bəli, indi bu fəaliyyətin nəticələri artıq hər birimizə bəllidir. Məhz bu fəaliyyətin hesabına Azərbaycan yaşayır, tərəqqi edir. 28

I Aparıcı: 1997-ci il 27 iyun tarixli qərarı ilə Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıtması günü-1993-cü il iyunun 15-ni Milli Qurtuluş Günü elan etdi. Heydər Əliyevin heyratəmiz xilaskarlıq missiyası nəticəsində Azərbaycan tezliklə təlatümlərdən. Sarsıntılardan uğurla çıxaraq gələcəyə inamla baxan dövlətə çevrildi. Prezident İlham Əliyev ulu öndərin

xalqı qarşısında göstərdiyi xidmətləri qeyd edərək deyib: “Bu illər ərzində Azərbaycanın dövlətçiliyi quruldu. Azərbaycanın inkişaf strategiyası müəyyən olundu. 1993-cü ildən başlamış bu günə qədər davam edən iqtisadi və siyasi islahatlar ölkəmizin dünya birliyinə layiqli üzv kimi daxil edilməsində çox mühüm rol oynadı. Ona görə ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısında xidmətləri unudulmazdır, əvəzolunmazdır və onlar tarixi əhəmiyyət kəsb edir”.

II Aparıcı: (Məstan Günər. Bir oğul göstərin Heydəre bənzər.) Bir oğul yetirmiş vətən torpağı. Millətin yolunda əsgərə bənzər. İdrakı, ilhamı, qəddi-qaməti, Qüdrətə, hikmətə məhvərə bənzər. Yerində şax sözü...Xoş təbiəti, Ellər sərvətidir zehni-zəhməti. Tarixə döndükcə onun şöhrəti, Tarix də nurlanıb gövhərə bənzər. Nələr yaratmadı, qurmadı nələr, Kənddə kənd dəyişdi, şəhərdə şəhər. 29 Daşlı yamaclarda zümrüd sərvlər, Başına dönməli dilbərə bənzər. Kor olub görməyən varsa bunları, Utansın, işığa çaxmasın barı. El yaxşı tanıyır bu nankorları, Hər biri nəf gündən bərbərə bənzər. Hər zaman yolunu gözləmiş ellər, Şirin bir töhfədir ona könüllər. Yollar kənarında əlində güllər, Qızlar görmüşəm ki, ölkərə bənzər. Dahidir, dühadır öz sənətində, Andı var, elləri qoymaz çətində. Dərin tədbirində, siyasətində, Qüdrətdən yaranmış zərgərə bənzər. Uğrunda hazıram nə vaxt dinərsə, Simləri könülsüz tərpətmirəm mən. Rəhbəri dağlara bənzətmirəm mən, Dağlar vüqarında rəhbərə bənzər. Uğrunda hazıram nə vaxt dinərsə, Hazıram, “şəhid ol” əmrini versə. Əgər Məstan Günər Məstan Günərsə, Onun dövrəsində sipərə bənzər...

I Aparıcı: Heydər Əliyev böyük rəmz idi. Ağıl, idrak rəmzi, siyasətdə düzgün və birbaşa siyasətin müəllifi, ustadı idi. Hələ Naxçıvanda olanda üçrəngli bayrağı-Demokratik Cümhuriyyətin bayrağını qəbul etmiş, Azərbaycan Sovetlər İttifaqının məngənəsində çabaladığı vaxtlarda o, tarixi varisliyi-tarixi əlaqəni, mənəvi körpünü bərpa etmişdi. Heydər Əliyev keçmişin qədrini yaxşı bilirdi. Tarixi əziz tutur, tarixdən faydalanmağı yaxşı bacarırdı. Tarix onun üçün uzaq gələcəyi göstərən teleskop idi. O, gələcəyi tarixin gözü ilə görə bilirdi.

II Aparıcı: Gəlin tariximizə, dövlətimizə, müstəqilliyimizə, xalqımıza Ulu öndər Heydər Əliyevin öz sözləri ilə nəzər salaq: “Azərbaycan dövlət müstəqilliyi bizim tarixi nailiyyətimizdir”, “Müstəqilliyin əldə olunmasına qədər çətindirsə, onun saxlanması, daimi, əbədi olması bundan da çətinidir”, “Dövlət, ölkə nə qədər çox xalqı birləşdirsə, bir o qədər zəngin olur, çünki onların hər biri ümumdünya mədəniyyətinə və sivilizasiyasına öz töhvəsini verir”, “Heç bir vətəndaş ictimai siyasi həyata biganə qalmamışdır”, “Dövlət, ölkə nə qədər çox xalqı birləşdirsə, bir o qədər zəngin olur, çünki, onların hər biri ümumdünya mədəniyyətinə və sivilizasiyasına öz töhfəsini verir”.

I Aparıcı: 15 iyun-Milli Qurtuluş Günüdür. Azərbaycan tarixini bilən adamlar üçün Azərbaycan tarixini öyrənənlər üçün, Azərbaycan həqiqətlərinə tapınanlar üçün və Azərbaycan taleyini öz taleyi bilənlər üçün bu tarix həmişə müqəddəs olacaqdır. Bizim bütün sahələrdə işlərimiz uğurla gedir. Bizi narahat edən və hələ nail olmadığımız bir problem Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ 31 münasibətidir. Azərbaycan dövləti artıq qurulub. Azərbaycan dövləti artıq

öz tarixinə doğru inamlı addımlar atır. Bütün bunların başlanğıcı bir neçə il faciələrdən, fəlakətlərdən, qurtuluş anından başlayır. Ulu öndər Heydər Əliyev özü necə də müdrikcəsinə deyib: “Tarix nədən yaranır? Tarixi insanlar yaradır. İnsanların şəxsiyyəti tarixi yaradır-əgər onlar şəxsiyyətdirlərsə”.

Ədəbiyyat siyahısı

Kitablar haqqında

Axundova E. H. Heydər Əliyev. Şəxsiyyət və Zaman. I hissə : 1923-1969. - Bakı : Ozan, 2007. - 352 s.

Axundova E. H. Heydər Əliyev. Şəxsiyyət və Zaman. II hissə : 1969-1982. - Bakı : Ozan, 2007. - 784 s.

Axundova E. H. Heydər Əliyev. Şəxsiyyət və Zaman. Kreml beşilliyi. III hissə : 1982-1990. - Bakı : Ozan, 2009. - 804, [48] s.

Axundova E. H. Heydər Əliyev. Şəxsiyyət və Zaman : həyat və fəaliyyətinin xronikası. IV hissə : 1969-1989. - Bakı : Ozan, 2008. - 328, [64] s.

Andriyanov V. İ. Heydər Əliyev. - Rus dilində ikinci nəşrindən tərcümə. - Bakı : Nurlan, 2008. - 560 s. : rəngli foto, foto. - (Görkəmli Adamların Həyatı : bioqrafik silsilə ; 1205 (1005) buraxılış).

Babayev X. Azərbaycançılıq, elmi-dini maarifçilik, mənəvi özünüdərk nümunəsi . - Bakı : Borçalı, 2004. - 144 s.

Çobanov M. N. Görkəmli strategiyaçı. - Bakı : Borçalı, 2004. - 48 s.

Əli A. Böyük ömrün anları : Mustafa Kamal Atatürkün və Heydər Əliyevin şərəfli ömür yolundan bəhs edən fəlsəfi-publisistik fotoillüstrativ esse. - Bakı : Təhsil, 2004. - 220 s.

Əliyev Q.M. Müasir Azərbaycanın banisi, xilaskarı, qurucusu. - Bakı : Şəms, 2006. - 520 s. : rəngli.foto, portr.

Əliyev T. Azərbaycanı dünyaya tanıdan Böyük İnsan : Heydər Əliyev-90. - Bakı : Oğuz Çap, 2013. - 226 s. Həmzəoğlu R. Heydər Əliyev və Azərbaycan təhsili. - Bakı : Vektor, 2007. - 300 s. : rəngli foto.

Xınalı Z. Hərbi məktəblərin banisi. - Bakı : Adiloğlu, 2006. - 264 s. : foto.

Qasımlı M. C. Heydər Əliyev-İstiqlala gedən yol (1969-1987-ci 34 illər). - Bakı : Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2006. - 608 s.

Mahmudov Y. M. Heydər Əliyev ideyalarının zəfər yürüşü. - Bakı : Təhsil, 2011. - 608 (548+60) s. : portr., rəngli foto.

Mahmudov Y. M. Heydər Əliyev ideyalarının zəfər yürüşü // Seçilmiş əsərləri. IX cild : - Bakı : Təhsil, 2011. - 576 s.

Mehdiyev R. Ə. Vətəndaş cəmiyyətinə yol açan ideyalar. - Bakı : CBS Polygraphic production, 2006. - 583 s. : rəng. foto.

Mirələmov H. F. Həqiqət : publisistik düşüncələr. - Bakı : Azərbaycan, 2003. - 448 s.: rəngli foto.

Mirələmov H. F. Millətin atası : publisistik düşüncələr, tarixi esselər, məktublar. - Bakı : Azərbaycan, 2004. - 288 s.

Mirələmov H. F. Bir günəş var : tarixi-publisistik düşüncələr. - Bakı : Səda, 2004. - 240 s.

Mirzə V. Azərbaycan dövlətçiliyinin qoşa qanadı. II kitab. - Bakı : Təhsil, 2006. - 344 s. : rəngli foto.

Mirzəzadə R. Azərbaycanı dünyaya tanıdan insan. - Bakı : Göytürk, 1998. - 335 s.

Müstəqillik yolunda yanan işıqlar. - Bakı : Təhsil, 2004. - 342 s. Nazimoğlu R. Azərbaycan millətinin əvəzolunmaz lideri. - Bakı : Araz, 2006. - 104 s.

Orucov H. Heydər Əliyev və Azərbaycanda milli siyasət. - Bakı : Şərq-Qərb, 2002. - 172 s.

Seyidov M. Zamanı qabaqlayan dahi. - Bakı : Vektor, 2007. - 315 s. : rəngli foto.

Şükürov S. Millət atası. - Bakı : Təhsil, 2000. - 208 s.

Yəhyayev T. H. Bir taledə iki ömür : xatirələr və düşüncələr. - Bakı : Əbilov, Zeynalov və oğulları nəşriyyatı, 2007. - 218 s. : foto, rəngli foto.

Bədii əsərlər

Ərəstunoğlu R. Əbədiyaşar dahi insan... - Bakı : Araz, 2007. - 120 s. : foto, rəngli foto.

Günər M. Bir oğul göstərin Heydərə bənzər : məktub, xatirə, şeir. - Bakı : Nağıl evi, 2009. - 115 s.

Hacıyev C. Onu zaman seçib : poeziya. - Bakı : Qanun, 2008. - 64 s. : rəngli foto.

Qacar M. Xilaskar : poema. - Bakı : Ulduz, 2004. - 58 s.

Qasımov T. İnam : poema. – B.: Adiloğlu, 2012. – 79 s.

Qayalı Z. (Dəmirçi). Əziz rəhbər : Ulu öndər. - Bakı : Təkan, 2013. - 40 s.

Mehdi M. Heydər Baba - Heydər dədə : poeziya. - Bakı : Adiloğlu, 2004. - 34 s.

Mirələmov H. F. Zəfər yolu : esse . - Bakı : Gənclik, 2003. - 66 s. : rəngli foto.

Tağıyeva M. Mərd atasın : poeziya - Bakı : Nurlan, 2007. - 32 s. : rəngli foto.

Teymur M. Ağ atlı xilaskar : şeirlər və poema. - Bakı : Şirvanəşr, 2005. - 84 s.

Yaqub Z. Əbədiyyət dastanı : poemalar. I-II kitab. - Bakı : Pedaqogika, 2008. - 265 s. : rəngli foto.

Dövri mətbuatda

2005-2009

Abbasov E. Zərurətdən yaranan böyük tarixi gün // Respublika. - 2008. - 15 iyun. - S. 5.

Abbasov İ. Xalqımızın tarixində daha bir dönüş mərhələsi : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Azərbaycan. - 2006. - 17 iyun. - S.5.

Abdullayev E. Müstəqilliyimizin təminatçısı : Heydər Əliyev - 85 : 15 iyun – Qurtuluş günü // azərbaycan. – 2008. – 14 iyun. – S.6.

Alışov M. Heydər Əliyev siyasi kursu bütün sahələrdə uğurla davam etdirilir : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 21 iyun. - S.5.

Arif Q. Ümummilli liderin Gəncə səfəri : Heydər Əliyev - 85 : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2008. - 13 iyun. - S. 4.

Atakişiyev M. Milli inkişaf strategiyasının banisi // Azərbaycan . - 2008. - 15 iyun. - S. 12.

Azərbaycan xalqının taleyində dönüş anı - Milli Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2008. - 15 iyun. - S. 1.

Babayev L. Qurtuluşdan başlayan yol Azərbaycanı xoşbəxt gələcəyə aparır : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 14 iyun. - 37 S.5.

Baharlı M. Demokratiyanın başlanğıcı : 15 iyun Qurtuluş Günüdür // Azərbaycan müəllimi. - 2006. - 23 iyun. - S.7.

Bayramov Ə. Müqəddəs xilaskarlıq missiyası : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 14 iyun. - S.4.

Cəfərov F. Azərbaycanın müstəqilliyinin əbədiyi qurtuluşdan başlanır : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 15 iyun. - S.7.

Cəfərov N. Türk tarixinin böyük dövlət qurucusu, ictimai harmoniya ustası : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 15,17 iyun. - S.1.; S.5.

Cümşüdlü F. Ulu öndər Heydər Əliyevin müdrik siyasəti daim Azərbaycanın milli mənafeələrinə xidmət etmişdir // Xalq qəzeti. - 2009. - 11 iyun. - S. 3.

Əhmədov Q. Ölkə parçalanmaqdan qurtuldu : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Azərbaycan. - 2006. - 11 iyun. - S.2.

Ələkbərov Ə. Qurtuluşdan başlayan inkişaf yolumuz // Respublika. - 2008. - 18 iyun. - S. 6. Əliyev A. Azərbaycanı xilas etmiş böyük qayıdış // Respublika. - 2008. - 15 iyun. - S. 7.

Əliyev A. Azərbaycanın yeni dövrə qədəm qoyduğu gün // Respublika. - 2009. - 13 iyun. - S. 4. Əliyev A. Qurtuluşdan

dirçəlişə : 1993-cü ilin iyunundan başlanan bir yol // Azərbaycan. - 2007. - 15 iyun. - S.4.

Fərzəliyev A. Milli ideallara bağlı lider : Heydər Əliyev haqqında // Azərbaycan. - 2008. - 13 iyun. - S. 3.

Hacıyev Q. Milli Qurtuluş salnaməsinin müəllifi // Azərbaycan . - 2008. - 12 iyun. - S. 4.

Hacızadə A. Moskvada dahi lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş beynəlxalq konfrans keçirilmişdir // Azərbaycan. - 2009. - 17 iyun. - S. 3.

Həsənli E. Bütün Türk dünyasının babası Heydər Baba : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 15 iyun. - S.6.

Həsənov A. Müstəqilliyimizin tarixi yolu işıqlıdır // Respublika. - 2008. - 15 iyun. - S. 2.

Hüseynov A. Tarix yaradan şəxsiyyət // Respublika. - 2009. - 13 iyun. - S. 3.

Xudiyev N. Haqqın, həqiqətin təntənəsi günü - Qurtuluş günü : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Respublika. - 2008. - 13 iyun. - S. 4.

Xudiyev N. Heydər Əliyev fenomeni : 15 iyun Qurtuluş günüdür // Azərbaycan. - 2008. -15 iyun. - S. 4.

İbrahimov E. Xilaskarlıq missiyası // Azərbaycan. - 2009. - 13 iyun. - S. 3.

İmanov V. Qurtuluş - dövlətçiliyin, mənəviyyətin... xilas günü : 15 iyun - Qurtuluş günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 13 iyun. - S.2.

İsayev Ə. Qurtuluşa gedən yol : tarixin ibrət dərsləri // Azərbaycan . - 2008. - 7 iyun. - S. 8

İsmayilov X. Alternativi olmayan siyasi kurs : Heydər Əliyev - 85 : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Respublika. - 2008. - 14 iyun. - S. 4.

İsmayılova S. Heydər Əliyev ucalığı əlçatmazdır // Xalq qəzeti. - 2008. - 15 iyun. - S. 6.

Kazımov M. Milli qurtuluşu təmin edən lider // Respublika. - 2008. - 11 iyun. - S. 8.

Kazımov Z. Heydər Əliyevin ideyaları əbədiyaşardır // Respublika. - 2008. - 15 iyun. - S. 7.

Kərimov Q. Dinamik iqtisadi tərəqqiyə və yüksəlişə aparan yol : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Azərbaycan. - 2006. - 15 iyun. - S.4.

Kərimov Q. Heydər Əliyev dühası ilə inkişaf edən Azərbaycan : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 15 iyun. - S.5.

Qasımov R. Müasir Azərbaycanın qurtuluş tarixi // Xalq qəzeti. - 2008. - 12 iyun. - S. 4.

Qayıbov M. Milli qurtuluşumuzun zəfər yürüşü : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Azərbaycan. - 2006. - 17 iyun. - S.5.

Qəhrəmanov R. 15 iyun - yeniliyin, dəyişikliyin başlanğıcı günü // Xalq qəzeti. - 2008. - 24 iyun. - S. 5.

Qənbərov M. Qurtuluştan başlanan tərəqqi və inkişaf yolu : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 15 iyun. - S.9.

Qurbanov T. Bütün uğurlarımızın təməli - Qurtuluş tariximiz // Xalq qəzeti. - 2008. - 15 iyun. - S. 5. Qurtuluş Günü // Azərbaycan. - 2008. - 14 iyun. - S. 6.

Qurtuluş Ümummilli liderimizin qayıdışından başlamışdı // Azərbaycan müəllimi. - 2007. - 15 iyun. - S.1.

Mahmudov Y. Mənim tanıdığım Heydər Əliyev : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 15 iyun. - S.2.

Məhərrəmov A. Fəlakətlərdən və xaosdan qurtuluş : 15 iyun - Qurtuluş günü // Azərbaycan. - 2006. - 14 iyun. - S.3..

Niyazov X. Milyonların taleyinə nur saçan ömür : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Azərbaycan. - 2006. - 15 iyun. - S.1-2.

Novruzlu V. Milli qurtuluş : Azərbaycanın təminatlı uğur faktoru // Azərbaycan. - 2009. - 14 iyun. - S. 2.

Novruzov A. Dövlətçiliyimizin xilas günü : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 18 iyun. - S.3.

Nurullayev R. Müstəqilliyimizin xilas günü // Respublika. - 2009. - 14 iyun. - S. 3.

Orucov M. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini əbədləşdirən lider : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 14 iyun. - S.5.

Paşayev Ə. Azərbaycanın xilas ulu öndərin müqəddəs missiyası idi : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 15 iyun. - S.4.

Paşayev Ə. Xilaskarlıq və ədalət mücəssəməsi // Respublika. - 2008. - 12 iyun. - S. 5.

Paşazadə C. Milli tərəqqimizin memarı : Milli Qurtuluş Günü // Respublika. - 2008. - 8 iyun. - S. 3.

Pənahov İ. Milli Qurtuluş tariximizin ən önəmli hadisələrindəndir // 43 Respublika. - 2008. - 15 iyun. - S. 7.

Pirmətov G. Tariximizin qurtuluş mübarizəsinin qalibi : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Azərbaycan. - 2006. - 15 iyun. - S.4.

Ramazanov Ə. Müdrik şəxsiyyət, siyasətçi, rəhbər... // Mədəniyyət. - 2009. - 12 iyun. - S. 3.

Rəhimov F. Müstəqil dövlət quruculuğunun Heydər Əliyev mərhələsi : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Azərbaycan. - 2006. - 15 iyun. - S.6.

Sadayoglu P. Milli Qurtuluş - Azərbaycanın suverenliyinin tarixi qarantı : 15 iyun Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin sübutudur // Yeni Azərbaycan. - 2007. - 15 iyun. - S.4. .

Seyidov H. Taleyimizin dönüş anı // Respublika. - 2009. - 13 iyun. - S. 4.

Səfərov S. Heydər Əliyev: Biz Azərbaycanı bu vəziyyətdən çıxartmağa qadirik // Xalq qəzeti. - 2007. - 15 iyun. - S.5.

Səmədov A. Azərbaycanı xilas edən dahi // Xalq qəzeti. - 2008. - 15 iyun. - S. 3.

Sultanov E. Xilaskarlıq missiyası seçilmişlərə nəsim olur : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Respublika. - 2008. - 13 iyun. - S. 3.

Şəfizadə İ. Ümummilli liderimizin ideyaları daim yaşayacaqdır // Respublika. - 2008. - 15 iyun. - S. 6.

Tağıyev Ə. Hüquqi dövlətin qurucusu : Ümummilli liderin əsasını qoyduğu məhkəmə-hüquq islahatları bu gün də uğurla

davam etdirilir : 15 iyun Milli Qurtuluş Günüdür // Azərbaycan. - 2008. - 11 iyun. - S. 6. 44 Tağıyev K. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradıcısı : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 21 iyun. - S.5

Talışinski Ə. Bütün uğurlarımızın başlanğıcı // Xalq qəzeti. - 2008. - 19 iyun. - S. 5.

Yaqub Z. Qurtuluş dastanı : 15 iyun - Qurtuluş Günü // Xalq qəzeti. - 2006. - 15 iyun. - S.6.

Zabelin M. Tarixi yaradan şəxsiyyət // Azərbaycan. - 2009. - 17 iyun. - S. 2.

Zümrüd. Bir daha 16 il əvvələ // Mədəniyyət. - 2009. - 12 iyun. - S. 3.

Zümrüd. 15 iyun - Milli Qurtuluş səhifəmiz // Mədəniyyət. - 2008. - 14 iyun. - S. 2.

Tarixin dönüş anı- 15 iyun Milli Qurtuluş Günü

(metodik vəsait)

Ünvan:AZ-1022 Bakı şəh.,S.Vurğun küç.88;

E-mail:info@clb.az

URL:www.clb.az

F.Köçərli adına Respublika

Uşaq Kitabxanasında

çap olunmuşdur.

Sifariş: 13

Çapa imzalanmışdır: 13.04.2020

Tirajı:100

Pulsuz